

השוחרט פרק שני חולין

מ"א.

עין משפט נר מצוה

(א) לעיל מ... (ב) גיטין נב: א ע"ז נט: ד) [כס"א]: משומה, וכן להלן, (ג) וכן הגירסא במשנה שמשניות וכן אמת בהר"ש אבל בערוך ערך אג"ג גירסא אג"ג פי' ספל משלון וחס' בחגות וכן גירסא הר"ף והגמ"ש וע"י כסף משנה, (ד) ויחל לו, (ה) כס"א: משומה, וכן להלן, (ו) דברים (ג, ט) ודברים, (ז) כס"א: המשנה, (ח) כס"א: משומה, וכן להלן, (ט) כס"א: משומה, וכן להלן,

גליון הש"ס
תוס' ד"ה ובשוק בו ופירו' בירושלמי. פ"ע דלכאס הלכה א:

מוסף רש"י

ב' אוחזין בסכין. זה כדלפי זה בקטו (לעיל ח). המטמא. טהרות של חצרו כגון מרומה (גיטין נב:). והמדמע. תרומה בחולין של חצרו ומפסדו שאסור לרש וצריך למכור להכניס חול (שם). מתירין אותו. בהנאה (ע"ז טו:). לא לתוך ימים. דלא לימרו לשר על יס הוא שחט (דע"ל יב:). ולא לתוך כלים. דלא לימרו האיל ומקבל את הדם, לורקו לעבודת כוכבים הוא צריך (שם).

אבל זבח לא ואי אין אדם אוסר דבר שאינו שלו מאי איריא. דתני עוף אפי' בהמה נמי דהא לא פקע שם קדשים מיניה ומיהו איהו מיחייב משום עובד עבודת כוכבים דמ"מ אע"ג דלא מיתסרף מיפלה פלחא: **כיון דקניא ליה לפרה.** שהרי הבעלים מתכפרים בה: **כדידיה דמיא.** הלכך לא מצי למיתני שום זבח דאילו עולה מכפרת אעשהו וחסות ואשם על חטאים ושלמים ושאר קדשים קלים דידיה ניהו להכי נקט עוף וצחי קנה פגום דמיחייב בשחיטת חוץ בהוא פורתא דמיתסר ציה: **אחד לשום אחד מכל אלו.** אפילו בהמה דלאו דידיה אלא דאידך שחטט לשום דבר כשר: **המטמא.** טהרות של חצירו: **והמדמע.** תרומה בחולין של חצירו דמחיל להו מדיבעי ליה לזבויניהו לכהנים דמי תרומה דהיינו צוול דלא חזו אלא לכהנים: **והמנסך.** יין של חצירו לעבודת כוכבים: **שגוג.** שלא ידע שהיא תרומה ולא ידע שהוא נאסר צניסוך זה או כקצור יין שלו הוא: **פטור.** מלשום. ואע"ג דמייק דשוגג חייב כדקיימא לן (ב"ק דף טו:). אדם מועד לעולם צין ער וצין יסן צין שוגג וצין מויד הכא היזק שאינו ניכר הוא ולא שמה היזק וצמוד חייב לשלם דקנסהו צניס ומשום דקס ליה דכרבה מיניה לא מיפטור ואע"ג דחייב מיתה משום עבודת כוכבים ואפילו לא התרו צו דלא מייקטיל קיימא לן (מכות דף לד:). חייבי מיתות שוגגין פטורין מלשלם הכא חייב אפי' אתרו ציה כדלוקימנא טעמא דמסכת גיטין (דף נב:). משעה דאגבציה ע"מ לאוסרו מיחייב לשלמו ומתחייב צנפשו לא הוי עד שעת ניסוך: **שניסך.** שכשן ידו לתוכו לעבודת כוכבים: **שלא בפני עבודה כוכבים.** רבותא אשמועינן: **אסרו.** אף בהנאה דלדס אוסר דבר שאינו שלו: **ועוד שיכול לומר לו.** אפילו

כיון דקניא ליה לכפרה כדידיה דמיא. והא דפרין צפרק צתרא דזבחים (דף קד:). מוקצה ועבד אינו שלו הוא ואין אדם אוסר דבר שאינו שלו ומוקי לה צקדשים קלים היינו כרצ הונא דלעיל דלהני אמוראי דהכא ממוקמא אף צחטאת דכדידיה דמיא: **ת"ש שמע ב' אוחזין בסכין ושוחטין בו.** משמע הכא דרצ הונא ועולא דלעיל (דף מ:). אסרי אף להדיטו דהך דשניס אוחזין וההיא דר' יהודה צן צתירא ורצנן דצסמוך איירי אף להדיטו ומשמע דלדידהו ניחא והשמתא הא דמיימי ראייה צפרק רצי ישמעאל (ע"ז דף נד:). מכלים שהניח המלך אחו דלמר מר הכנוס שגמוס והקדישו אחרים תחתם הוי אסור אף להדיטו ומימה דתתם לעיל בהוא פירקא (דף נב:). צעי מיניה ר' יוסי צן שאל מרבי כלים ששחטמשו צהן צבתי חוניו מהו ששחטמשו צהן צבתי חוניו דמי"ד עבודת כוכבים הוא לא תיבעי לך דהשתא להדיטו אסירי כו' ומסיק דאסורין דרשי ליה מקרא דהכנוס שגמוס ומה ראייה היא התם אסירי אף להדיטו כלים שהניח אחו והך צבית חוניו שרו להדיטו למ"ד (לעבודת כוכבים הוא וי"ל דקרא דכל הכלים ודאי איירי לגבוה ומיימי מיניה ראייה לעולא דכיון דאסירי אע"פ שלא עשה צהן אחו שום שני אלא ששחטמשו צהן לעבודת כוכבים א"כ היכא דעבד מעשה גמור שמתחיל לשחוט בהמה אית לן למימר דאסור אפילו להדיטו: **ת"ש המטמא והמדמע והמנסך בו.** למ"ד דהניזקין (גיטין

דף נב:). מנסך ממש פריך וא"ת ומאי קא משני דאית ליה שותפות בגוה הא אמר התם למ"ד דמנסך ממש לא צעי למימר מערב משום דהיינו מדמע וכיון דאוקמייה דאית ליה שותפות בגוה ולא נאסר חלק חצירו אלא משום שמערב צשלו וא"כ הא אכתי היינו מדמע וי"ל דמכל מקום קמ"ל דאף גב דחייב מיתה לא אמרינן קס ליה דכרבה מיניה כדלמרינן התם וא"ל לא תנא מדמע הוה אמרינא דכדנר מועט לא מיחייב: **ל"א ב"ל במינך שתאסר ייני לאונסי.** תימה דמשמע הכא דר' יהודה צן צתירא שרי לזבויי לכל עובד כוכבים שירצה מטעם דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו וצמס" ע"ז פ' ר' ישמעאל (דף נט: ושם ד"ה אמר) משמע דלא שרי לזבויי אלא לההוא עובד כוכבים דנסכיה דמיניה מיימי ראייה אהא דקאמר התם האני עובד כוכבים דנסכיה לחמריה דישראל אע"ג דאסור בהנאה למשקל דמי מההוא עובד כוכבים דנסכיה צן דמקלנא קלייה וי"ל דהכי מיימי התם כיון דר' יהודה צן צתירא שרי לזבויי לכל עובד כוכבים שירצה לרצנן נמי דפלגי עליה שרי לזבויי לההוא עובד כוכבים דנסכיה: **בישראל מומר.** פ"י צקונטרס דה"ה דהוה מצי לאוקומי דאית ליה שותפות בגוה כדלוקים לעיל וקשה דא"כ אמאי חזר והקשה קושיות שכבר תירן אלא נראה דאף על גב דאית ליה שותפות בגוה אכתי איכא למימר לצעוריה קמיכוין: **הכא נמי בישראל מומר.** להנך אמוראי הוה מצי למימר דהניזקין (גיטין דף נב:). מנסך היינו שגגע צו:

אין שוחטין לתוך הגומא. אומר רבינו תם דהיינו גומא נקיה דנראה כמקבל דם לעבודת כוכבים וקשה דאם כן צלל עושה לו מקום חוץ לגומא לנקר ולפיקך טוב ליהר מלשחוט אפילו לתוך גומא שאינה נקיה: **ובשוק לא יעשה כן.** אע"ג דאמר רב (שבת דף סד:). כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור היינו כמו שזכרנו בהמה אכל לא כנגד העם שאם היו רואים אותו עושה כן צניעא היה שם חשד כמו צשוק אכל כאלו הרואה שעושה צביתו אומר לנקר חצרו הוא עושה ומיהו צירושלמי יש דהך משנה פליג אדרב משהיה ונראה שאין הש"ס שלנו סובר כן מדלל הקשה ממתניתין לרב כמו שהקשה מווג צבולאר ומשני תנאי היא צפרק צמה אשה (שם דף סד:). וכל הנהו דפריך לרב צפ"ק דמסכת ע"ז (דף יב:). מי שנתפזרו לו מעותיו לפני עבודת כוכבים וישב לו קוץ צרגלו ומשני להו קאמר צירושלמי דפלגי אדרב והא דאמר צפרק אע"פ (מכות דף ס:). לינור שעלו צו צקשקים צצבת ממעכו צרגלו צניעא צצבת ואינו חושש בההוא נמי מודה רב דלא שייך שם חשד דהא מדאורייתא שרי למעכו לכתחלה צצבת:

מיתה לא אמרינן קס ליה דכרבה מיניה כדלמרינן התם וא"ל לא תנא מדמע הוה אמרינא דכדנר מועט לא מיחייב: **ל"א ב"ל במינך שתאסר ייני לאונסי.** תימה דמשמע הכא דר' יהודה צן צתירא שרי לזבויי לכל עובד כוכבים שירצה מטעם דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו וצמס" ע"ז פ' ר' ישמעאל (דף נט: ושם ד"ה אמר) משמע דלא שרי לזבויי אלא לההוא עובד כוכבים דנסכיה דמיניה מיימי ראייה אהא דקאמר התם האני עובד כוכבים דנסכיה לחמריה דישראל אע"ג דאסור בהנאה למשקל דמי מההוא עובד כוכבים דנסכיה צן דמקלנא קלייה וי"ל דהכי מיימי התם כיון דר' יהודה צן צתירא שרי לזבויי לכל עובד כוכבים שירצה לרצנן נמי דפלגי עליה שרי לזבויי לההוא עובד כוכבים דנסכיה: **בישראל מומר.** פ"י צקונטרס דה"ה דהוה מצי לאוקומי דאית ליה שותפות בגוה כדלוקים לעיל וקשה דא"כ אמאי חזר והקשה קושיות שכבר תירן אלא נראה דאף על גב דאית ליה שותפות בגוה אכתי איכא למימר לצעוריה קמיכוין: **הכא נמי בישראל מומר.** להנך אמוראי הוה מצי למימר דהניזקין (גיטין דף נב:). מנסך היינו שגגע צו:

ניסכו ואלעבודת כוכבים: **לא כל הימנך בו.** דאין אדם אוסר דבר שאינו שלו: **לאונסי.** על כרחי שתאסר: **ורב נחמן ורב עמרם ורב יצחק אמרי לך.** הא דרצ הונא מוקים כתנאי דהא ר' יהודה צן צבא פליג אבל מילתא דידן לא תוקים כתנאי דאנן אמרינן שפיר אפילו לת"ק דאפילו לדידיה דאדם אוסר ה"מ עובד כוכבים אבל ישראל לצעורי להצריה עביד ואין דעתו לעבודת כוכבים: **בישראל מומר.** וי"ה דמצי לאוקומא צדאית ליה שותפות בגוה כדלוקימנא אינהו לעיל השתא מיהא כיון דאמינן להכי דעובד כוכבים אוסר מוקמינן ליה אליבא דתנא קמח: **הסרו צו.** בישראל שלא ישחט לעבודת כוכבים ושחט לאחר שקבל התראה וקודם לכן לא היה בחזקת מומר: **מאי.** מי אסר או לא קבלת התראה שמתרין צו הוי יודע שאתה מוחר על כך והתורה אמרה שאתה חייב מיתה והוא אומר יודע אני וע"מ כן אני עושה שאמות והכי אמרינן צסנהדרין (דף מה.) מות יומת' עד שיתיר עצמו למיתה: **בתרני' לטוך ימים.** דלא לימרו לשרא דימא קא שחט: **ולא לטוך כלים.** שלא יאמרו מקבל דם לעבודת כוכבים הוא: **לטוך עוגה של מים.** גומא כמו עוגיות לגפנים דמ"ק (דף צ:). לשון מורי. לישנא אחרינא לתוך העוגל והיא היא: **וצפיינה.** יכול לשחוט על גב הכלים והדם שותת לתוך היס שלא לבלבל את הספינה ולא מיחזי כשחט לתוך ימים: **אבל עושה גומא.** משמע שחט לתוכה וצגמרא פריך הא אמרת אין שחטין לגומא. וטעמא דגומא משום שהוא חוק הצדוקים לעבודת כוכבים:

אסור היינו כמו שזכרנו בהמה אכל לא כנגד העם שאם היו רואים אותו עושה כן צניעא היה שם חשד כמו צשוק אכל כאלו הרואה שעושה צביתו אומר לנקר חצרו הוא עושה ומיהו צירושלמי יש דהך משנה פליג אדרב משהיה ונראה שאין הש"ס שלנו סובר כן מדלל הקשה ממתניתין לרב כמו שהקשה מווג צבולאר ומשני תנאי היא צפרק צמה אשה (שם דף סד:). וכל הנהו דפריך לרב צפ"ק דמסכת ע"ז (דף יב:). מי שנתפזרו לו מעותיו לפני עבודת כוכבים וישב לו קוץ צרגלו ומשני להו קאמר צירושלמי דפלגי אדרב והא דאמר צפרק אע"פ (מכות דף ס:). לינור שעלו צו צקשקים צצבת ממעכו צרגלו צניעא צצבת ואינו חושש בההוא נמי מודה רב דלא שייך שם חשד דהא מדאורייתא שרי למעכו לכתחלה צצבת:

שיטה מקובצת
אין ועוד שיכול לומר לו אפי' ניסכו בפני עבודת כוכבים: [א] וקשה דא"כ בלא עושה לו מקום חוץ לגומא לנקר חצירו איכא תקנה ולפיקך:

רבינו גרשום
מהו דתימא כיון דקניה ליה כו': ואי אמרת אין אדם אוסר דבר שאינו שלו אפי' חטאת בהמה [נמי]. הא לא מצי אסר הכחן שאינו שלו: המטמא והמדמע. כלומר טימא טהרותיו של חבירו מדמע חולין של חבירו עם תרומה שופסידו ממנו שתרומה אינה ראויה לישראל: והמנסך. כלומר שניסך יינו לעבודת כוכבים אבל ישראל לצעורי קא מיכון ואין אסור: התרו בו וקבל התראה מהו. כלומר את אמרת דישראל לצעורי קא מיכון [והיאך הדין אם] התרו בו אל תנסך לעבודת כוכבים שאם אתה עושה כן חייב מיתה אתה: קבל התראה. ואמר אני יודע אעפ"כ אני עושה מהו יכול לאסור אי לא:

